

OLIMPIADA DE ȘTIINȚE SOCIO-UMANE
ETAPA NAȚIONALĂ
GURA HUMORULUI, 2-6 APRILIE 2012
DISCIPLINA PSIHLOGIE

I. TÉTEL

20 pont

A. Írjátok a vizsgalpra az alábbi állításokat helyesen kiegészítő válaszok betűjelét!

1. Leonardo da Vinci olyan tárgyakat tervezett, melyeknek kivitelezését néhány évszázaddal később valósították meg
  - a. az álmodozást és a reproductív képzeletet felhasználva;
  - b. a reproductív képzeletet és az algoritmikus stratégiákat felhasználva;
  - c. az involuntáris képzeletet és az algoritmikus stratégiákat felhasználva;
  - d. a kreatív képzeletet és a heurisztikus stratégiákat felhasználva;
2. A képzet, mint szenzoriális megismerő lelki folyamat:
  - a. közvetett, sematikus, egységes
  - b. intuitív, közvetlen, panoramikus
  - c. sematikus, közvetett, direkt
  - d. figuratív, közvetett, elsődleges
3. Ebben a pillanatban pszichikumod a vizuális érzetek közvetítésével is információkhoz jut. A vizuális érzetek jellemzői:
  - a. tudatos jelleg, érzelmi töltet, információs érték, másodlagos kép;
  - b. elsődleges kép, egységes kép, tartalomban gazdag kép, érzelmi töltet;
  - c. érzelmi töltet, elsődleges kép, információs tartalom, minőség;
  - d. elsődleges kép, kontextuális kép, információs érték, érzelmi töltet.
4. A motivációs rendszernek az emberi viselkedést befolyásoló összetevői:
  - a. érdekek, meggyőzősések, a motivációs optimum, affektusok (érzelmi folyamatok);
  - b. meggyőződések, szükségletek, motívumok, érdekek;
  - c. eszmények, perspektivikus álmok, meggyőződések, érdekek;
  - d. motívumok, érdekek, a törekvések szintje, eszmények.
5. Az akarat egy cél elérése érdekében beindítja, szabályozza és irányítja cselekvésünket. Az akarat vonások, melyek megszilárdulás révén jellemvonássá alakulnak:
  - a. döntőképesség, kitartás, függetlenség, akaraterő;
  - b. szelektivitás, bátorság, kitartás, döntőképesség;
  - c. függetlenség, kitartás, mobilitás, bátorság;
  - d. akaraterő, polaritás, függetlenség, szelektivitás.
6. Egy hosszú úton, melyen folyton monoton ingerek érik, a gépjárművezető a figyelemnek egy jellemzőjére kell támaszkodjon, melyet stabilitásnak nevezünk. Ez a jellemző azt feltételezi, hogy:
  - a. a gépjárművezető követi a cselekvés dinamikáját és ritmusát, egyik tárgyról másik tárgyra

irányítva figyelmét;

- b. egyidőben két cselekvésre összpontosít;
- c. képes huzamos ideig fenntartani figyelmének egy ingerre való irányítását;
- d. ellenáll a figyelmét zavaró tényezőknek.

B. Az ember gondolkodó lény, a gondolkodás viszont számos szinten kapcsolatba kerül az affektivitással. Az affektivitás révén tudatosulnak bennünk sajátos alkalmazkodást igénylő szükségleteink, melyeket a külső környezetben fellelhető helyzetek, a többi emberrel való kapcsolatunkból eredő kihívások keltenek életre.

1. Mutassátok be a felsőbbrendű affektív folyamatok két formáját!
2. Szemléltessétek egy-egy példával az összes komplex affektív folyamatot!

II. TÉTEL

40 pont

Mutassátok be a képzelet sajátosságait és az emberi pszichikus rendszerben betöltött szerepét az alábbi támpontok alapján:

- a. határozzátok meg a képzeletet és mutassátok be jellemzőit!
- b. mutassátok be a képzeletnek a felsőbbrendű kognitív folyamatokkal való viszonyát!
- c. mutassátok be a képzeletnek a beszéddel való viszonyát!
- d. mutassátok be a képzeletnek a szabályozó lelki folyamatokkal/jelenségekkel való viszonyát!
- e. mutassátok be a képzeletnek a személyiség rendszerében betöltött szerepét!

III. TÉTEL

30 pont

Elemezzétek a pszichológiai szaknyelvezetet használva az alábbi szövegrészletben bemutatott szereplő pszichológiai profilját és pszichoszociális magatartását!

Csodálatos, végtelen megfigyelőképességgel megáldva, bámulatos szellemi csillogással, bármely kérdésben soha-nem-észlelet, új összefüggéseket ragadt meg; szemléletes képekkel tarkított, élénk kifejezésmóddal, mely sokszor még mélyrehatóbbá vált nyelvezetének helytelensége miatt, melyet mindig áthatott valami idegen: szofista és kifíyomult, a végletekig rugalmas személyként, bár kiváló matematikus volt, mindig csakis az általa teremtett terepen érvelt, melyen ha igaza volt, ha nem, mértani pontossággal védte nézeteit. Ennek folytán tévedései a végtelenig fenn kellett maradjanak; és, bár gyakran megtévesztett másokat, őt még gyakrabban megtévesztették. Ebből eredt az igazsággal szembeni idegenkedés, melyet magatartása tanúsított. De nem úgy utasította el, mint bizonyított igazságot; ellenkezőleg, úgy, mint badarságot, mint ami összeegyeztethetetlen azzal, amit ő személyesen igaznak vélt.

Napóleon olyan könnyen uralma alá hajtotta a világot, hogy végül azt hitte, egyedüli gondja a parancsolgatás, és, hogy ha a parancsot egyszer kiejtette száján, feltétlenül teljesíteni fogják. Szerepét néhány felszólításra korlátozta: parancsolt és megbízta minisztereit, teljesítsék parancsait.

Emil Cioran, Antologia portretului

Megjegyzés: A szöveg eredeti fordítása nem állt rendelkezésünkre.

Megjegyzés: Minden tétel kötelező.

A dolgozat megírására 3 óra áll rendelkezésükre.

A megjelenés 10 pont.